

Bölüm 28

KEDİ TIRMIĞI HASTALIĞI

Kamuran TÜRKER¹

GİRİŞ

Tıp literatürüne ilk kez 1889 yılında girip, hastalığın ismi 1931 yılında konulmuş olmasına rağmen; Kedi tırmağı Hastalığı (KTH)'nın etkeni ancak 1980'li yılların sonunda belirlenebilmiştir¹.

ETKEN

Zoonotik bir enfeksiyondur; çoğunlukla etkeni *B.henselae* olan: Gram negatif, hücre içi yerleşen, fakültatif mikroaerofilik, 2 µm uzunluğunda ve 0,5–0,6 µm eninde bir bakteridir¹

Bartonella genusunda yaklaşık 30 üye insan ve hayvanlardan izole edilebilmiştir. Patojen olarak insanlarda 14 tür tanımlanmıştır, en sık karşılaşılan türler *B.henselae*, *B. quintana*, *B. bacilliformis*dir².

EPİDEMİYOLOJİSİ

Amerika'da çocuk ve adolesanlarda kronik lenfadenopatinin en sık nedeni KTH'dır. Yıllık 40 000'den fazla vaka bildirilmekte bunlardan 2000'i yatış gerektirmektedir. Hastalıktan çoğunlukla çocuklar ve adolesanlar etkilenir, ortalama görülme yaşı: 15 yaş (1-57 yaş aralığında) olarak bildirilmiştir³.

İnsidansı *B.henselae* için yine Amerikan verilerine dayanarak 3,7/100 000 olgu olarak verilmekte diğer türler daha sınırlı sayıda görülmektedir⁴. Seroprevalans Japonya'da kardiyovasküler hastalığı olanlarda %3.1, yüksek seroprevalans beklenen veterinerlik öğrencilerinde %10.9, Yunanistan'da çocuklarda %15 ve sağlıklı erişkinlerde %19.8 oranları verilirken, İtalya'da %62.6 gibi yüksek oranlara çıkmaktadır⁵. Ülkemizde kan donörlerinde %3,3 ile %6'lık seropozitiflik bildirilirken, kedi ve köpek ile temashı kişilerde bu oran %26,5'e veteriner ve hayvan besleyenlerde %30'lara kadar çıkmıştır⁶.

¹ Uzm. Dr. Sağlık Bilimleri Üniversitesi İstanbul Bağcılar Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Hastanesi, kamuran.turker@gmail.com

KTH baş boyun lenfadenopatilerin en sık karşılaşılan nedenlerinden biridir²¹. Ancak ülkemizde yaygınlığı henüz yeterince saptanamamıştır. Aynı zamanda ülkemiz tüberküloz, tularemi, brusella, tifo gibi lenfadenopati ile seyreden hastalıkların endemik olduğu ve genç yaş grubunun hayli yüksek olduğu bir yerdir. Lenfadenopati etkenleri araştırılırken öncelikle malignite yönünden tarandığı için hastalar gereksiz, yoğun, can sıkıcı ve maliyeti yüksek ve iş gücü fazla olan invaziv işlemlere maruz kalmaktadırlar. Bundan dolayı, lenfadenopatili hastada etyolojik sebepler araştırılırken, neden olabilecek enfeksiyöz etkenler için bile, bir çok hastalık taranması gerektiğinden; en çok görülen bu etkenin hem zaman, hem de kaynak israfını önlemek için, hastanın hikayesiyle birlikte basit hızlı bir serolojik testle tanı konulması, hem hekim hem de hasta açısından yüz güldürücü olacaktır.

KAYNAKÇA

1. Çelebi B. *Bartonella henselae* ve enfeksiyonları. *Mikrobiyoloji bülteni*. 2008;42:163-75.
2. Rolain J.M, Raoult D. *Bartonella* spp infection 1996-2001 in: Goldman L, Schafer AI. *Goldman-Cecil Medicine*. 2016, 25 the. Saunders, and imprint of Elsevier Inc.
3. Maguina C, Guerra H, Ventosilla P. Bartonellosis. *Clinics in Dermatology*. 2009; 27:271-280.
4. Prutsky G, Domecq JP, Mori L, Bebko S, Matzumura M, Sabonuni A, Shahrou A, Erwin PJ, Boyce TG, Montori VM, Malaga G, Murad MH. Treatment outcomes of human bartonellosis: a systematic review and meta-analysis. *International Journal of Infectious Diseases* 2013;17: e811-e819.
5. Massei F, Gori L, Macchia P, Maggiore G. The expanded spectrum of bartonellosis in children. *Infect Dis Clin North Am*. 2005 Sep;19(3):691-711.
6. Aydın N, Bülbül R, Telli M, Gültekin B. Aydın İli Kan Donörlerinde *Bartonella henselae* ve *Bartonella quintana* Seroprevalansı. *Mikrobiyol Bul* 2014; 48(3): 477-483.
7. Akgün M, Belet N, Karlı A, Ceyhan Bilgili M, Şensoy G. Visseral Yayılım ve İnguinal Lenfadenopati: Nadir Bir Kedi Tırmığı Hastalığı Olgusu. *Pediatr Inf* 2012; 6: 109-11.
8. Çelebi B, Yalçın E, Babür C. *Bartonella henselae* gingivostomatitli bir kedinin sahibinde nedeni bilinmeyen ateş öyküsü ve *B.henselae* IgG seropozitifliğinin saptanması. *Mikrobiyol Bul* 2010; 44: 489-94.
9. Yapıcı K, Karahocagil MK, Kösem M, Akdeniz N, Yaman G. Tekrarlayan kedi tırmığı hastalığı: bir olgu sunumu. *Tıp Araştırmaları Dergisi*: 2010; 8(1) :43 - 6.
10. Regnery RL, Olson JG, Perkins BA, Bibb W. Serological response to “*Rochalimaea henselae*” antigen in suspected cat-scratch disease. *Lancet*. 1992 13;339(8807):1443-5.
11. Diaz MH, Bai Y, Malania L, Winchell JM, Kosoy MY. Development of a novel genus-specific real-time PCR assay for detection and differentiation of *Bartonella* species and genotypes. *J Clin Microbiol*. 2012; 50(5):1645-9.
12. Margileht AM, Baehren DF. Chest-wall abscess due to cat-scratch disease (CSD) in an adult with antibodies to *Bartonella clarridgeiae*: case report and review of the thoracopulmonary manifestations of CSD. *Clinical infectious diseases* 1998;27:353-357.
13. Uluğ M. Evaluation of Cat Scratch Disease Cases Reported from Turkey between 1996 and 2013 and Review of the Literature. *Cent Eur J Public Health*. 2015; 23(2):146-51.
14. Simonton K, Rupa D. Progressive Cat Scratch Disease Despite Antimicrobial Therapy. *Journal of the Pediatric Infectious Diseases Societ.*, 2015; 4(3): e45-e47. DOI:10.1093/jpids/piv004
15. Mirakhor B, Shah SS, Ratner AJ, Goldstein SM, Bell LM, Kim JO. Cat Scratch Disease Presenting as Orbital Abscess and Osteomyelitis. *Journal of Clinical Microbiology*. 2003; 41(8): 3991-3.

16. Woestyn S, Moreau M, Munting E, Bigaignon G, Delme M. Osteomyelitis Caused by *Bartonella henselae* Genotype I in an Immunocompetent Adult Woman. *Journal of Clinical Microbiology*, 2003; 41(7):3430–32.
17. Angelakis E, Raoult D. Bartonellosis, Cat-scratch Disease, Trench Fever, Human Ehrlichiosis. 385-394. in: Farrar J, Hotez PJ, Jung T, Kang G, Lallo D, White NJ. *Manson's Tropical Disease*. 2014, Twenty-Third Edition, Elsevier.
18. Diren Sığircı B, Ilgaz A. Detection of the Presence of *Bartonella henselae* in Cats in Istanbul. *J. Fac. Vet. Med. Istanbul Univ*. 2013; 39(2): 209-17.
19. Guzel M, Celebi B, Yalcin E, Koenhemsı L, Mamak N, Pasa S, Aslan O. A serological investigation of *Bartonella henselae* infection in cats in Turkey *J Vet Med Sci*. 2011; 73(11):1513-6. Epub 2011 Jul 7.
20. Celebi B, Kilic S, Aydin N, Tarhan G, Carhan A, Babur C. Investigation of *Bartonella henselae* in cats in Ankara, Turkey. *Zoonoses Public Health*. 2009; 56(4):169-75.
21. Ridder GC, Boedeker CC, Technau-Ihling K, Grunow R, Sander A. Role of Cat-Scratch Disease in Lymphadenopathy in the Head and Neck. *Clin Infect Dis* (2002) 35 (6): 643-649. DOI: <https://doi.org/10.1086/342058>.
22. Rose SR, Koheler JE. (2020) 234: *Bartonella*, including cat-scratch disease. John E. Bennett, Raphael Dolin, Martin J. Blaser (Ninth edition). Mandell, Douglas, and Bennett's Principles and Practice of Infectious Diseases. (2824-2843-e5) Philadelphia : Elsevier ISBN-978-0-323-48255-4.